La història no és lineal. Existixen retrocessos.

written by Olga Serradell | 19 de July de 2025

Fa poc, un historiador em va recordar que la història no és lineal. I és cert: està plena d'avanços i retrocessos.

Una de les causes dels retrocessos científics, educatius i socials —especialment els que afecten al progrés cap a una major llibertat i igualtat— és la **persecució i difamació d'intel·lectuals i científics**, tant hòmens com dones. L'objectiu de desacreditar-los públicament és impedir que els seus coneixements afecten negativament els interessos econòmics, la imatge o l'estatus acadèmic de determinats grups o persones. Mitjançant acusacions falses i insinuacions sobre la seua vida sexual o el seu comportament íntim, es pretén destruir la seua reputació. En alguns casos, el mal ha sigut reparat —a vegades, de manera pòstuma—. Hui dia, la justícia aplica mecanismes per a compensar almenys parcialment els perjuís causats.

Santiago Ramón y Cajal va ser acusat de misogínia en la premsa. En 1985, la seua família va obtindre el dret a una rectificació legal contra un mitjà de comunicació que li atribuïa afirmacions no provades. En el cas de **Hedy Lamarr**, la reparació encara està pendent. Lamarr, actriu i inventora de la tecnologia precursora del Wi-Fi, va vore com es publicava un llibre titulat ***Èxtasi i jo: la meua vida com a dona***, escrit per dos autors fantasma sense el

seu consentiment ni control sobre el contingut. El text —replet de sensacionalisme i calúmnies que ella va qualificar d'infundades i fabricades— va provocar un escàndol mediàtic que va danyar greument la seua imatge pública, sexualitzant-la. Lamarr va demandar per falsedat, però va perdre el juí, i la seua carrera es va veure profundament afectada.

El matemàtic **William James Sidis** va ser difamat mitjançant articles sensacionalistes sobre la seua vida sexual, insinuant trastorns i conductes íntimes desviades. En els anys trenta, va demandar a ***The New Yorker*** per difamació i invasió de la privacitat. Va guanyar el cas i va rebre una indemnització. La física i química **Marie Curie** va ser calumniada en la premsa per un suposat adulteri i sotmesa a escàndols que qüestionaven la seua moralitat. La seua imatge va ser rehabilitada amb el temps, i hui, amb dos premis Nobel, és una icona de la ciència.

Més recentment, el climatòleg **Michael E. Mann** va patir greus atacs per part de comentaristes en els mitjans, relacionats amb la seua sexualitat. Sense cap base ni acusacions formals, se li va arribar a comparar públicament amb un pedòfil. **En 2024 va guanyar una demanda per difamació** i va ser indemnitzat amb un milió de dòlars.

Analitzar les conseqüències de difondre determinada informació és un acte ètic de responsabilitat. Per això és important preguntar-se quins efectes tindrà la publicació d'acusacions anònimes en els mitjans —tant per a la persona afectada com per a la societat— i aplicar criteris que garantisquen la verificació dels fets, l'existència de proves o de denúncies formals.

Els mitjans de comunicació i els seus professionals tenen una gran responsabilitat en la formació de l'opinió pública —i encara més quan es tracta de figures de l'àmbit

científic–. La difamació no sols pot destruir la vida privada d'una persona, sinó també frenar l'avanç de les seues contribucions a la ciència i a la societat.

[Este article va ser publicat per primera vegada en Daily 27 el 7 de juliol de 2025]

[Imatge: Freepik]